

Держава в особі відповідних органів управління виконує такі функції з регулювання розвитку АПК:

- визначає пріоритетні напрями розвитку АПК та пріоритетні напрями спрямування інвестицій на його розвиток;
- регулює земельні відносини;
- здійснює заходи щодо стабілізації продовольчого постачання; здійснює підтримку пріоритетних галузей і сфер АПК через пряме бюджетне фінансування, механізм дотацій, цільове субсидювання;
- сприяю здійсненню процесів роздержавлення, приватизації та розвитку нових форм господарювання;
- встановлює механізм формування державних замовлень та контрактів на поставку до державних ресурсів сільськогосподарської продукції та сировини;
- здійснює індикативне планування розвитку АПК;
- регулює ціни на деякі види продовольства;
- визначає рівень орієнтовних закупівельних стартових цін і механізмів їх індексації відповідно до інфляційних процесів [2, с. 85].

Економіка сільського господарства повинна розвиватись шляхом створення однакових умов для функціонування різних організаційних форм господарювання на основі забезпечення можливостей для вільного підприємництва, економічної свободи, повної реалізації економічних інтересів та виконання регулювальної функції держави. В основі такого розвитку

повинно лежати розуміння і усвідомлення реальності існування лише двох форм власності – державної і приватної, оскільки поняття власності передбачає наявність конкретного суб'єкта – власника. Тому існує об'єктивна необхідність приведення організаційно-правових форм господарювання по кожному регіону у відповідність до реальних форм власності.

Розвиток аграрного сектору економіки повинен відбуватись з врахуванням об'єктивної необхідності концентрації виробництва на основі спільного використання земельних і майнових комплексів та органічного розвитку економічної, соціальної та екологічної сфери у сільських територіях.

Отже, ефективне державне регулювання агропромислового комплексу передбачає якісне інформаційне та інвестиційне забезпечення; впровадження пріоритетних інноваційних програм; розвиток основних елементів ринкової інфраструктури; надання дотацій, пільгових кредитів сільськогосподарським товаровиробникам, використання переваг кооперації та інтеграції.

Список літератури:

1. Шпикуляк О. Г. Інституціональне забезпечення розвитку та регулювання аграрного ринку: аналітична оцінка / О. Г. Шпикуляк // Економіка АПК. – 2010. – № 4. – С. 150–157.
2. Василенка Н.І. Диверсифікація виробничої діяльності сільського населення Львівської області / Н.І. Василенка // Економіка АПК. – 2010. – № 3. – С. 84–90.

Ярослав ФЕДЕНЧУК

Тернопільський національний економічний університет

РЕФОРМУВАННЯ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ МІСТА З УРАХУВАННЯМ АНТИКРИЗОВОГО ЧИННИКА

Жоден інститут влади в Україні не став об'єктом такого широкого багаторічного обговорення на всіх рівнях управління як місцеве самоврядування, результати якого однак не були практично втілені. Ні в кого не викликає сумніву необхідність реформування існуючої моделі управління територіальним розвитком в контексті децентралізації та зміцнення місцевого самоврядування.

В Україні, починаючи з 1999 року, напрацьовані певні механізми формування нової моделі територіального управління, адекватної сучасним політичним, економічним та

соціальним викликам. В цьому контексті актуальними є представлені в останній час проекти концепцій реформи місцевого самоврядування та реформи адміністративно-територіального устрою України, які враховують багато пропозицій, висловлених науковцями та практиками в процесі обговорення попередніх концептуальних підходів до реформування моделі територіального управління.

Однак, поряд із певною модерністю, представлені документи містять низку положень, реалізація яких не дозволить забезпечити становлення повноцінного місцевого самоврядування в Україні, орієнтованого на європейські принципи територіального управління, зокрема:

1. Представлені документи не розв'язують основної проблеми формування ефективної моделі територіального управління, пов'язаної з існуванням централізованої системи районних та обласних державних адміністрацій на тлі певної формальності та недієздатності регіональних органів місцевого самоврядування – обласних та районних рад, що обмежує самопотенціал регіонального розвитку, перешкоджає громадам територіальних утворень самостійно вирішувати свої спільні інтереси, суперечить принципам децентралізації та субсидіарності.

2. Не вирішується проблема делегованих органам місцевого самоврядування повноважень з боку держави, надмірність існування яких суперечить принципу субсидіарності, створює об'єктивні проблеми з їх фінансуванням та збереження значної залежності місцевого самоврядування від державної влади з певними ознаками підпорядкування. Недоцільним є визначення низки критеріїв, за якими визначатиметься передача повноважень державою органам місцевого самоврядування, оскільки світова практика напрацювала обґрунтований та практично апробований перелік послуг, які повинні надаватися на кожному з самоврядних територіальних рівнів.

3. Мало враховується економічна складова запропонованих реформ, основною метою запровадження яких має стати формування територіальних утворень базового та регіонального рівнів як повноцінних суб'єктів ринкової економіки на основі використання сучасних технологій регіонального та муніципального менеджментів.

4. Оминається проблема формування державної муніципальної політики, що має окреслювати засади ролі держави в забезпеченні та створенні умов комплексного розвитку територіальних утворень базового рівня, яка, як засвідчує досвід європейських країн, поряд з державною регіональною політикою, є невід'ємним елементом управлінських впливів держави на територіальний розвиток.

5. Нечіткими та недостатньо обґрунтованими є критерії, яким повинна відповідати громада, як первинний суб'єкт місцевого самоврядування, оскільки часові параметри доступності до одержання соціальних послуг є, в сучасних умовах, надміру абстрактними. Не визначені критерії об'єднання різних поселень в єдину громаду. Не враховується потенціал функціонального об'єднання територіальних громад для вирішення спільних проблем місцевого життя, яке, зрештою, передбачають й Конституція України, і Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», однак не визначають механізму його реалізації.

6. Впровадження зазначених реформ, зокрема в контексті визнання громади як об'єднання різних поселень первинним суб'єктом місцевого самоврядування, потребує, насамперед, внесення змін до Конституції України, що вимагає розроблення відповідного законопроекту.

7. Проекти документів не враховують напрямки підвищення ролі місцевих рад та їх депутатського корпусу, співвідношення функцій депутатів базової ради від певного поселення та старости цього поселення з метою оптимального розподілу повноважень та відповідальності.

8. Не відповідає Європейській Хартії місцевого самоврядування збереження казначейського обслуговування місцевих бюджетів.

Проведення реформи місцевого самоврядування та адміністративно-територіального устрою України на засадах зміцнення місцевого самоврядування, поглиблення децентралізації влади з урахуванням чинника антикризового управління, використання моделі взаємодії у відносинах центральної та місцевої влади є обов'язковим та необхідним для забезпечення розвитку країни.

Inna KHOVRAK

Kremenchuk Mykhailo Ostrohradskyi National University

FACTORS AND VECTORS OF NATIONAL ECONOMY'S TRANSFORMATION IN CURRENT CHALLENGES

System crisis in Ukraine has showed and strengthened existing problems of public administration, and therefore it requires the implementation of an active and consistent policy aimed at developing economic system and maximum realization of its potential. The main indicators of the system crisis are: letdown of the quality of life and purchasing power, social stratification of the population, decrease of real GDP, high inflation, currency depreciation, low share of high-tech exports, usage of old technologies, high share of the shadow economy, military conflict and so on.

It should also be added that the national economy is a complex dynamic system, and studying the contradictions of its development is one of the fundamental problems of modern economics. The researchers have divided the development of economic systems into four stages [1, p. 164-165]: origin (the emergence and development of new elements forming a new structure); formation (the system acquires the features of integrity and hierarchy, differentiation elements and complication of relationships between them); maturity (formation and intensification of contradictions); transformation (the final stage of the system development and termination of its existence, or transition to another condition or reorganization of the system).

As for transformation, it can be implemented in an evolutionary (continuous process of self-development), modernization (converting a large part of system parameters while maintaining its basic properties) or revolutionary way (destruction of the old economic and social structures and creating new with the reformist forces initiative).

Peculiarity of the national economy's transformation of Ukraine characterized by transition from a command to a market economy is strengthening the modern trends of integration, globalization and informatization. It stipulates the necessity of searching for new vectors of economic system's transformation in Ukraine. Therefore, it is necessary to distinguish the following factors of modern transformations: globalization, information, socio-cultural, political, economic, and environmental (Fig. 1).

On the whole, there are a number of approaches to determine the factors of national economy's transformation, but they can be grouped into two main groups: 1) exogenous that characterize changes of external environment; the country can only partially influence them; 2) endogenous, caused by the interaction of contradictory elements of the national economic system; country can manage them, but their availability depends on the efficiency of public administration.